

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám, (Wagner palota). Telefonszám: 197. éjjel 488. Sürgőnycim: „Délbácska” Novisad.

NOVISAD, 1927. JANUÁR 21.

PÉNTEK

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din; fél évre 240 din. és egész évre 480 dinár. Egyesszám ára hétköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

A csehszlovák példa

Tulemelkedik a napi események jelentőségén az a hír, amely a csehszlovák politikai élet fordulópontot jelentő szenzációjáról számol be. A Hlinka vezérlete alatt álló autonómista szlovák néppárt, amely eddig a passzivitás álláspontján ellenzékiesskedett, elhatározta, hogy szakít eddigi meddő politikájával és belép a csehszlovák kormányba. A számottevő politikai erőt képviselő néppártnak ezzel az elhatározásával a csehszlovák államélet strukturája teljesen kiépült. A Csehszlovákiába szakadt nemzeti kisebbségeket ugyanis a céltudatosan bölcs államszervező politika már régebben belevonta az aktív építő munkába és a csehszlovák kormányban, valamint a fontosabb közigazgatási pozíciókban ott találjuk a magyarság és a németiség képviselőit is. Most, hogy a csehellenes, önkormányzati célokért küzdő szlovák nép is beolvadt az állam testébe, megoldottnak látszik az a nagy probléma, hogyan lehet egy nemzetiségileg heterogén országot a népi törekvések figyelembevételével egységesen a közös cél felé kormányozni.

A csehszlovák köztársaság ezzel az elért hatalmas eredménnyel iskolapéldát adott az ugyancsak heterogén nemzetiségi összetételű utódállamoknak az országkormányzás nagy tudományából. Pedig Csehszlovákia lényegesen nehezebb helyzetben vette át az imperiumot, mint bármely más utódállam. A magyar és német kisebbségi ellenzéken kívül szembe találta magát az autonómiájukért harcoló szlovák és ruszin népekkel, akik a felszabadított új hazában is „kisebbségnek” érezték magukat. Ezenkívül súlyos defenzív harcot kellett vívnia a kormányzatnak a Csehszlovákiában rendkívül erős kommunista mozgalmak ellen is, ami nem csekély részben vonta el az erőket az államszervező munkától. És íme, a csehszlovák államszervező mindeme akadályokon keresztül diadalmasan érkezett el arra a magaslatra, amelyről most már — az országban élő, valamennyi népi erőt maga köré egységesítve — nyugodtan és közmegegyezésre kormányozhat. Jugoszláviának sokkal könnyebb és kényelmesebb útja van e helyzeti és eszmei magaslat elérésére. A jugoszláviai magyar és német nemzeti kisebbségek számtalan tanujelét adták már eddig is annak, hogy nagy értéket reprezentáló minden erejükkel és tapasztalataikkal őszintén be akarnak kapcsolódni abba az alkotó munkába, amely az új állam keretein belül megbecsülést, érvényesülési lehetőséget nyújt a kisebbségek nyelvi, kulturális és gazdasági törekvéseinek. Nincs tehát akadálya annak, hogy Jugoszláviában is rálépjen arra a biztos és a boldogulás felé vezető útra, amelyen haladva, Csehszlovákia íme eljutott a maga elé tűzött célhoz: az országban élő összes nemzetiségek együttműködő ereje tegye naggyá, virágzóvá az új államot. A teljes szépségében és bölcsességében élénk társul csehszlovák példa ihlesse meg azokat, akik Jugoszláviának hajóját eddig téves utakon vezették a megálmodott nagyság felé. Adva van az út, a testvéri együttműködés, a feltétlen megértés útja — kövessék rajta a révbújtott szomszédállamot. Ha Csehszlovákiának csak erősödést jelent a kisebbségek megbecsülése, Jugoszláviának is előbbrejutását fogja biztosítani.

Megszavazták a közlekedésügyi minisztérium költségvetését

A radikálisok bizakodással várják a választások eredményét

Beogradból jelentik: Három nappal a tartományi választások előtt politikusok és képviselők minden figyelme a tartományi választásra irányul. Epen ezért ma már csak a pénzügyi bizottság tagjai vannak a fővárosban és ennek következtében a politikai élet is teljes holtpontra jutott. Nagy érdeklődéssel várja mindenki a vasárnapi eredményt, bár általános vélemény szerint, meglepetések egyáltalán nem fognak történni. Mindenesetre feltűnő körülmény az, hogy a háborúelőtti Szerbia területén a választópolgárok nem érdeklődnek annyira a választás iránt, mint az ország többi részeiben. A radikálisok szilárdan meg vannak győződve arról, hogy meg fogják tartani eddigi pozíciójukat az országban és éppen ezért a politikai helyzet további kialakulására semmiféle befolyást nem fog gyakorolni a tartományi választások eredménye.

Tegnap néhány miniszter is elutazott a fővárosból, hogy felhasználja a választás előtti néhány napot a radikális párt kilátásainak javítására. A kormány Beogradban maradt tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen csak tárcá és folyóügyeket tárgyaltak. A minisztertanácson is az a vélemény alakult ki, hogy a tartományi választások eredménye meg fogja erősíteni a radikális párt és a kormány helyzetét. A minisztertanács után Uzunovic Nikola miniszterelnök a királyi palotába ment, ahol Őfelsége hosszabb kihallgatáson fogadta.

A délelőtti folyamán több külföldi diplomata tett látogatást a külügyminisztériumban, hogy ott érdeklődjön a kisanant állásfoglalásáról Magyarországnak a katonai eltenőzés felfüggesztése iránt beadott kérvénye ügyében. A külügyminisztérium véleménye szerint a nagykövetek tanácsa, bár Olaszország támogatja Magyarországot ebbeli kérését, elfogja ezt utasítani, miután a kisanant ragaszkodik az ellenőrzés további fenntartásához és ebben a törekvésében Franciaországban is segítőtársra fog találni.

Kínos benyomást keltett radikális körökben a horvát parasztpárt szerdai ülésének az a határozata, hogy a tartományi választások napján a párt összes minisztereinek és képviselőinek kerületeikben kell tartózkodniuk, hogy lehetetlenné tegyenek minden terrort, amely a népakarat meghamisítását célozná. Uzunovic miniszterelnök Radicsék határozatára kijelentette, hogy a kormány szigorúan felül fog vizsgálni minden olyan panaszt, amely hozzá

érkezik és lehetetlenné fog tenni minden terroristikus fellépést.

A pénzügyi bizottság többsége a közlekedésügyi minisztérium költségvetését tárgyalta, amelynek kapcsán a tárcá kiadási tételeit kétszázmillió dinárral csökkentették. A megtakarítást a tisztviselők elbocsajtása és olcsóbb hazai szén beszerzése révén fogják elérni. A szénbeszerzéssel kapcsolatosan foglalkoztak az állami bányák kérdésével is és két vélemény alakult ki. Az egyik az, hogy a jobb kihasználhatóság céljából a közlekedésügyi minisztérium gyakoroljon felügyeletet a bányák felett, a másik pedig az, hogy bérlőnek adják ki a bányákat. Végleges határozatot azonban ebben a kérdésben nem hoztak. Foglalkoztak a kraljevci vagon és mozdonygyár kérdésével is és a gyár céljaira háromszázmillió dinárt szavaztak meg.

A minisztertanács tegnap este ülést tartott, amelyen főleg a belügyminiszter számolt be a jelenlegi helyzetről és a választási előkészületekről. Utána a közlekedésügyi miniszter számolt be a vasutak állapotáról és a közlekedésügyi minisztérium új terveiről.

Ugyancsak tegnap este a pénzügyi bizottság is ülést tartott, amelyen a közlekedésügyi minisztérium költségvetését tárgyalták le. Az ülésen a közlekedésügyi miniszter beszámolt a minisztérium terveiről és a költségvetés egyes tételeit okolta meg. Smodej szlovén néppárti képviselő éles hangon bírálta meg a mai közlekedésügyi politikát, a vasutak felszerelését és a közlekedést. Popovic Szveitszláv önálló demokrata szintén elítélte a közlekedésügyi minisztérium politikáját, amely szerinte egyáltalán nem megfelelő és nem méltó az országhoz.

A közlekedésügyi miniszter kivédte a támadásokat és a bizottság ezután megszavazta a költségvetést.

Beogradban még mindig élénken tárgyalják az olasz-albán szerződés ügyét. Politikai körökben tegnap az a hír tartotta magát, hogy a szerződés következményeképpen hamarosan sor fog kerülni a tiranai olasz, görög és jugoszláv követek felváltására is.

Diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Olaszország szövetséget ajánlott fel Bulgáriának. Burov külügyminiszter még nem nyilatkozott az ajánlatról, mert előbb Anglia véleményét akarja kikérni, csak azután dönt az ajánlat felett.

Rio de Janeiróban az antifascisták meggyilkolták az olasz követség egyik tagját

Párisból jelentik: Szenzációs politikai gyilkosság történt az elmúlt hét végén Rio de Janeiro közelében. Fiatti, a rio de janeirói olasz követség tagja, aki nagy tevékenységet fejtett ki a brazil antifascisták ellen, a múlt hét közepén eltűnt Rio de Janeiróból. A rendőrség azonnal nyomozni kezdett Fiatti után, akit nem lehetett megtalálni.

Tegnapelőtt azután az egyik rendőrorjárat Rio de Janeiro közelében egy kis patak partján, elhagyott helyen megtalálta Fiatti borzalmasan megcsontított holttestét. A gyilkosságot minden jel szerint a rio de janeiri antifascisták követték el. A rendőrség a vizsgálatot folytatja, de eddig a tettesek nem sikerült megtalálni.

Siettetik a munkálatokat az Apatin alatti védőgátak kiépítésénél

Ismét nagyobb áradással fenyeget a Duna — Az apatiniak pesszimizmussal tekintenek a jövőbe

A szélvihar bősziúten rohan végig a bácskai síkságon és zug, fűtül a vasúti kocsik ablakán. A hideg huzat áthatol a kocsin és az apatini vonat kis mozdonya hiába erőlködik, hogy a vagonokat befűtse, nem sikerül. A vasúti pálya két oldalán még mindig látni a múlt évi árvíz maradványait, veszedelmes mély és fekete tócsák tátongnak az ég felé és a szél végigborzolja az összegyűlt vizek hátát. Kupuszinánál még látni a házak előtt az ideiglenes védsáncokat és a szombor apatini ut jobboldalán ott dolgoznak még mindig a földmunkások és hordják le az országútra ráépített védőgátakat. A veszély elmúlt, de fenn az égbolton veszedelmesen dörömbölnek az új téli viharok, fekete esőfelhők száguldanak vészjósló gyorsasággal feketén, akár az alattuk károgó varjú-seregek.

Az apatini állomásnál a magas töltésen ott áll a tisztára mosdatott kékfehér színű kis oltár, benne Szűz Mária szobra a gyermek Jézussal. Ez a gát volt az, amely a múlt évben a hullámok legnagyobb ostromát verte vissza és a hálás apatiniak újrafestették most a kis épületet, a szobor fényesre tisztított üvegablak mögött huzódik meg és két fehérszínű faláncza, piros lángoló hegyével úgy áll ott, mint két égő gyertya. Velük szemben a Duna, amely haragoszölden, sötétén hőmpölyögve fut a medrében.

Az apatiniak nincsenek is megnyugodva a múlt évi árvízveszély egyszerű elmúlásával

és aggodalmasan tekintenek a jövőbe, hogy mit hoz majd az idei tavasz. Jellemző az apatiniak félelmére, hogy az utóbbi napokban a Duna kissé erősebben emelkedett és ma már másról sem beszélnek az emberek Apatinban, mint a védőgátak kiépítéséről és az új veszedelem megelőzéséről.

Apatintól délre, Sonta és Bogojevó felé sok száz ember dolgozik a védőgátak új, erős kiépítésén, de ezt a munkát sokkal szélesebb körben és gyorsabb tempóban kellene folytatni, hogy a tavaszi áradás ismét katasztrófákat okozzon Apatinban. Az apatiniak mindent meg is tesznek, hogy ezeket a munkálatokat siettesék és legutóbb is népes küldöttség járt lenn Beográdban, ahol ígéretet is tettek a védőgátak teljes kiépítésére.

Az idő azonban gyorsan halad és az ígéretek egymagukban nem elegendők a Duna hullámainak visszaverésére. Az apatiniak egyelőre pesszimizmussal tekintenek a jövőbe, de lehet, hogy ha majd az idő kiderül ez a pesszimizmus is meg fog enyhülni. Mert nem kell elfelejteni, hogy Apatin még ma is olyan, mint valami elhagyott harctér és érthető az apatiniak pesszimizmusa és félelme, mikor a község határában és uccáikban a hatalmas földrakásokra mély gödrökre tekintenek, amelyek mementőként figyelmeztetik őket arra, hogy a múlt évi árvíz eltakarodásával még nem múlt el minden veszély.

Elfogták Sztapári Gyulát a Nova-részvények sikkasztóját

Budapestről jelentik: Meg nem erősített hír szerint tegnap sikerült elfogni Sztapári Gyulát, a Kereskedelmi Bank Nova-részvényeinek sikkasztóját, aki 120.000 pengővel szökött

meg. Sztapári elfogatása állítólag egy Dél-Afrika felé haladó hajón történt. Az elfogatás közelebbi részletei még hiányoznak.

Olaszországban a halálbüntetés törvényének alapján a jövő héten kezdik meg Mussolini merénylőinek tárgyalását

Rómából jelentik: Tegnap alakult meg Fatta olasz ezredes elnöke alatt az a rendkívül katonai törvényszék, amelynek feladata lesz, hogy a halálbüntetés visszaállításáról szóló törvény alapján haladéktalanul megkezdje Mussolini merénylőinek büntető tárgyalásait. Az új törvényszék elsősorban Zamboni merénylő büntetését fogja letárgyalni, aki annak idején meg-

akarta ölni Mussolinit.

Zamboni ügyében száz tanút fognak kihallgatni és a merénylőt az új törvény alapján előreláthatólag halálra fogják ítélni. A tárgyalás mintegy két hétig fog tartani és utána Luretinek, Mussolini másik merénylőjének büntető tárgyalását kezdik meg.

A bánati magyarság is a radikálisokkal vesz részt a választásokon

Magyar nemzeti viseletbe öltözött lovas bandérium Novi-Becsejen

Novibecsejről jelentik: Tegnapelőtt délután a magyar és a radikális párt együttes népgyűlést tartottak Novibecsejen, ahol magyar nemzeti viseletbe öltözött lovasbandérium várta a vendégeket: dr. Várady Imrét, az Országos Magyar Párt társelnökét és Alekszijevis Mita beográdi kerületi főispánt.

A népgyűlést Narandzsics Béla, a novibecseji radikális pártszervezet elnöke nyitotta meg, üdvözölte a vendégeket és lelkes szavakban fejezte ki örömét, hogy a jugoszláviai magyarság az ország legerősebb pártjával, a nemzeti radikális párttal egy táborban indul a tartományi választásokba. Narandzsics harcolt már dr. Várady Imrével együtt huszonöt évvel ezelőtt, amikor a Magyar Párt társelnöke az akkori szerb kisebbség érdekében fejtett ki munkásságot. Narandzsics szavaira a gyűlés résztvevői szünni nem akaró éljenzésben törték ki.

Az éljenzés csillapodtával Beslics Nikola, a radikális párt becskerekéi szervezetének elnöke a tartományi választások fontosságát ismertette és azt a sok, nagyfontosságú feladatot, amely még megoldásra vár.

— A radikális pártot sok éles támadás érte az ellenzéki pártok, különösen a demokráta párt és a Pribicevics párt részéről, hogy a szerb nép ellen a magyarsággal kötött megegyezést. A radikális párt nem törődik ezekkel a vádakkal és becsületesen betartja a Magyar Párttal kötött megegyezést.

Beslics Nikola nagy hatást keltő beszéde után Várady Imre dr. az Országos Magyar Párt társelnöke emelkedett szólásra.

Várady Imre a megegyezés részleteinek ismertetése után elmondotta, hogy huszonöt év előtt valóban egy táborban haladt azokkal, akik az akkori szerb kisebbség érdekében küzdöttek. Akkor helyezte el a vajdasági szerb-ség szívében azt a tökélet, amelynek most fogja elnyerni a kamatait a jugoszláviai magyar kisebbség.

Dr. Várady Imrét hosszasan, lelkes éljenzéssel ünnepelte a hallgatóság, ugyszintén hálaosan fogadta Tóth Ferenc szavait is, aki ösztentartásra buzdította a magyar tömegeket ebben a súlyos időben, amikor meg kell mutatni az erejét. A gyűlés a leglelkesebb hangulatban ért véget.

Három mozdony vontatta be tegnap délelőtt Noviszádra a szubotica-i személyvonatot

Amikor a mozdonyból elfogy a víz, a segélymozdony pedig felmondja a szolgálatot

Tegnap délután mintegy három óras késéssel „futott” be a noviszádi állomásra a Szubotica felől jövő személyvonat, amelynek egyik szembetűnő érdekessége az volt, hogy három mozdony vontatta. A személyvonat utasai elmesélték, hogy a mozdony vize Verbáson túl elfogyott és a mozdony csak nagynehezen tudta a vonatot Kiszácsig elvontatni. A mozdony itt azután végleg felmondta a szolgálatot és nem ment tovább. A kiszácsi állomásműnökség azonnal telefonált a noviszádi állomásra és bejelentette, hogy a személyvonat mozdonya elromlott, sürgős segítséget kérve. A noviszádi állomásról elküldtek egy mozdonyt, amely dél felé érkezett meg Kiszácsra.

A segélymozdony egy ideig egészen szépen dolgozott, de még Rumenkájig sem ért a vonat és az új mozdony is kezdett kifáradni. Mintha csak a nagy szélviharral bírkóznék, a vonat egyre lassabban haladt és a repülőállomásnál köteleességszerűen megállt. Megállt és nem indult tovább. Hiába próbálkozott a mozdonyvezető mindennel, a masina nem akart indítani. Mikor látták, hogy már nincs más segítség, ismét betelefonáltak a noviszádi pályaudvarra és újabb segélymozdony kiküldését kérték. Megint jó idő telt el, amíg az új segélymozdony megérkezett és a személyvonat a három mozdonnal lassan megindult, hogy hatalmas késésével beérkezék Noviszádra. Itt azután a vonat új gépet kapott és ezután már vigabb tempóban folytatta az útját Beográd felé.

Borzalmas viharok pusztítanak a La Manche-csatornában

Londonból jelentik: Már két napja borzalmas erejű szélvész pusztít a La Manche-csatornában. A tengeri vihar miatt csaknem teljesen szünetel a forgalom. Szerdán a vihar La Rochel közelében elsüllyesztett egy halászbárkát, amelynek 20 főnyi legénysége a tengerbe fulladt.

Churchill a pápánál

Rómából jelentik: Churchill angol pénzügyminiszter tegnap tisztelt meg a pápát, aki megkérte az angol államférfit, hogy Anglia vegye védelmébe a kínai katolikus hittérítőket, akiket a forradalmárok kegyetlenül üldözik.

Piccaver hangversenye

Piccaver Alfréd tegnap esti hangversenye is igazolta, hogy lehet még Noviszádon ezer embert egy koncertre hozni, ha nagy nevet hirdetnek a plakátok. Piccaver teljes mértékben ki is érdemelte azt a nagy érdeklődést, amelyet hangversenye a noviszádi közönségből kiváltott. Teljesen ura volt hangjának, Bizet, Meyerbeer, Puccini, Verdi és Leoncavallo opera áriáiból összeállított műsorának minden egyes száma magával ragadta a közönséget. A legnagyobb hatást mégis a Tosca nagyáriájával érte el, el is kellett még egyszer énekelnie. A közönség kritikája — és mégis csak ez a döntő — egyhangú volt: Piccaver csak Piccaver marad. A zongora mellett Brezovsek a beogradi opera karnagya ült és kísérete nagy-szerűen simult Piccaver énekéhez.

A Piccaver hangverseny sikere talán hozzájárul majd ahhoz, hogy az idén több vendég látogasson el Noviszádra, amelynek műértő közönsége nagyon nélkülözi a kulturális ünnepszámba menő hangversenyeket.

Olvassa a Délbácskát!

Ahol meghalt az idő

A sarkvidék kath. misszionáriusainak szörnyű élete — A jégsviatag lakosai nem ismerik a gabonát és nyersen eszik meg az elejtett állatok húsát

A katolikus hittérítők tevékenységének a legészakibb területe a sarkvidék, amelyhez képest Kamcsatka maga a ragyogó dél. Valóban a világ vége az a vidék, amely a 75. szélességi foknál kezdődik, a jégsviatagban vész el. Ezen a területen, amelynek nagysága eléri Európa egész kiterjedését, mintegy százezer indián és 1400 eszkimó él. Egy négyzet km.-re átlag egy lakos esik. Ezt a barátságatlan vidéket két tényező köti össze az európai és amerikai kultúrával. Az egyik a Hudson Bay Compagnie, amely szörmek és állati bőrok ellenében dohánnyt, s főként pálinkát ad ezeknek a nyomorult embereknek; a másik az Opladenrend atyái, akik mintegy nyolcvan tevékenykednek itt, hogy a pogány indiánokat a katolikus egyház számára megszerezzék. Ezek közül való páter Schaeffer Vilmos, aki jelenleg Bécsben, régi hazájában tartózkodik, s a sarkvidéki hittérítő életéről az alábbi érdekes közléseket tette a Délbácska bécsi munkatársa előtt.

Aligha van nehezebb sors annál — beszélte páter Schaeffer — amit azok a lelkészek vállalnak, kik a messze sarkvidékre indulnak el hittérítőnek. Aki odamegy, tudja, hogy élete hátralevő részéről le kell mondania. Az életnek borzalmasan nehéz feltételei az örökös harc, a kevés és szűkös élelemért, s az oltalmazó otthonért, felőröl minden életenergiát. S azután még egy szörnyű ellensége van itt az európai embernek: a magány, ami gyakran örületbe zavarja az embereket. Így megesett már, hogy egy szerzetestársunk nekiment a jégsviatagnak, s úgy pusztult el nyomorultan. Csak évek múltán értesültünk szomorú sorsáról, mert ezen a vidéken meghalt az idő fogalma. Alig van kapcsolat a külvilággal, legálább is azokon a pontokon nem, amelyeket a Hudson Bay Compagnie ügynökei nem keresnek fel. Itt nincs óra és nincs nap, a sarki éjszaka uralma örök. Voltak itt leikésztársaink, akik csak évekkal a békekötés után értesültek arról, hogy világháború is volt.

Azok az indiánok, akiknek lelki üdvösségeért ezt a sorsot vállaljuk, a civilizáció legalsóbb fokait sem érték még el. Vadászat és halászat az egyetlen foglalkozásuk, amely igen nehéz munkát jelent a számukra, miután alig van hozzávaló eszközük. Azok, akik löfegyve-

rek birtokába jutottak, hasonlíthatatlanul könnyebben küzdenek meg az élet nehézségeivel. Elettük folytonos vándorlás, mert csak így tudnak vadász-zsákmányhoz jutni. Sokan vannak közöttük, akik még ma is nyersen eszik elejtett állataik húsát és a halakat úgy nyelik le, ahogyan a tengerből kifogják őket.

E téren a hittérítők munkája nem volt eredménytelen, a sarkvidék konyhája azonban még ma is a legprimitívebb, amit elképzelni lehet. Egyik testvérünk közvetlenül halála előtt írta meg, hogy abban pusztult el, hogy hosszú évek óta nem kapott főzeléket enni. Agóniájának lázálmaiban a szerencsétlen nem is látott egyebet, mint zöldborsót és friss spenótot. Ilyen körülmények között a háziasszony munkája eléggé egyszerű lenne s mégis a sarkvidék valóságos pokla az asszonyi életnek. A nő itt annyira jogtalan, hogy az minden fogalmat meghalad. Különösen az eszkimók kezelik asszonyaikat a szó szoros értelmében rosszabul, mint állataikat. A lexikonok úgy tudják, hogy az eszkimók monogámiában élnek.

A valóságban azonban szó sincs erről. Annyi feleséget tart minden eszkimó férfi magának, amennyit épen táplálni tud. Ha pedig sorsában változás áll be és az élelmiszerekben hiány mutatkozik, leépít közülük egyet kettőt, legtöbbszörre úgy, hogy kőbárdjával leüti őket. Az európai ember számára azonban a legszörnyűbb az az elbánás, amelyben a várandós nőket részesítik. Ugy az indiánok, mint az eszkimók tisztátalannak tartják az ilyen asszonyt, amelynek közelsége vést hoz. A szerencsétleneknek tehát nem szabad a kunyhóban aludniuk, nem szabad a törzssel együtt vándorolniuk, gyermeküket titokban, valamely szörnyű oduban kell világra hozniok. Ha a gyermek fiú, úgy meg van minden bocsátva és az asszonyt újra felveszik a törzsközösségébe. Ha azonban több ízben egymásután leánygyermeknek adna életet, úgy kikergetik a szerencsétlent a jégsviatagba, avagy esetleg egyszerűen agyonütik. Nem utolsó sorban ez a barbár szokás az oka annak, hogy ezek a népek oly rohamosan pusztulnak ki, s igen valószínű, hogy ezek a népek kéthárom generációnál tovább már nem élnek.

Már két nap óta tornádószerű vihar tombol az országban

Noviszádon is, ahol a tetőcserepek vigan potyognak az emberek fejére — Nagy károkat okoz mindenütt a szélvész

A petrovaradini meteorológiai állomás már a napokban hatalmas viharokat jósolt, amelyek ugyszólván menetszerű pontossággal köszöntettek be. Már két nap óta ciklonszerű vihar dühög az országban, amely legutóbb a Bácskában és az alföldi helyeken tombolja ki teljes erejét. Noviszádon is nagy szélvihar dühög már napok óta, amelyet meteorológiai műnyelven „kosavának“ kereszteltek és amely meglehetősen nagy zavarokat, sőt baleseteket is okozott a városban.

A nagy vihar erős próbára tette a noviszádi házak cseréptetőzetének kvalitását, amely azonban egyetlen egy esetben sem tudott ellenállni a vihar erejének. A cserepek vigan potyogtak az emberek fejére s az uccai aszfaltok a város központjában, valamint a külterületeken is valóságos csatatérre változtak, mindenütt garmadával feküdtek az összezuzott téglák és cserépdarabok, amelyeket a vihar a házak tetőjéről lesodort. Egyes házakban a vihar valósággal leborotválta a háztetőt s egyetlen egy cserép sem maradt ép.

Ilyen körülmények között természetesen életveszélyes volt az uccai közlekedés s a járókelők borzalommal vegyült félelemmel tekintettek a magasabb régiók felé, ahonnan bizonyos időközönként állandóan potyogtak a masszív cserepek, amelyek azután nagy robajjal kerültek el a járdán. A szokatlan téglahullás több balesetet idézett elő, amelynek leg-

többje azonban csak könnyű lefolyású. Kiderült ugyanis, hogy a noviszádi cserepek kvallás szempontjából nem olyan megbízhatók, mint a noviszádi koponyák, amelyek ruganyosság szempontjából a legvehemensebb karambolal is szembeszálltak.

A Görögiskola-uccában egy, a háztetőről lesodort cserép Ivakics Franja boltiszolga fejére esett, aki könnyebb sérülést szenvedett. A főuccában egy cserépfennziva két hölgynek a kalapját verte le, de a hölgyeknek az ijedtség kívül nem történt bajuk.

Könnyen végzetessé válható baleset történt a Safarikova-uccában, ahol egy hatalmas cserép egy arra haladó parasztkocsira esett és közvetlenül a lovak elé sodródott, amitől aztán a lovak annyira megbokrosodtak, hogy szélvészféleg a Temerini-ut felé rohantak, ahol csaknem egy zsufolt villamossal ütköztek össze. A kocsi tulajdonosa még idejekorán leesett a bakról s csak jelentéktelen zúzódásokat szenvedett.

A Szalajkában több kisebb vályogépüet falát kidöntötte a borzalmas erejű szélvész, amelynek ereje csökkenés helyett egyre növekedésben van. Az állomással szemben és a fürdő mellett álló hatalmas reklámtáblákat a szél kidöntötte és a város területén még ezenkívül számtalan kerítést rombolt le. Súlyosabb szerencsétlenség tegnap estig nem történt.

A vihar egyébként nagy pusztításokat

okozott a városi parkokban, ahol fákat tövesztől csavart ki. A Darányi-telepen, valamint a futaki erdőben is hatalmas faóriásokat tett tönkre a vihar. Jelentékeny károkat okozott a téllikikötőben is, valamint a Duna parton, a hajóállomáson, nem kevésbé a vágóhid mentén, ahol a régi töltés már-már veszélyeztetve van. A Duna áradása egyébként sok fejtörést okoz az illetékes köröknek, akik ezidőszert tehetetlenül állnak egy esetleges újabb árvízveszedelemmel szemben.

Az ország valamennyi részéből viharokat jelentenek, amelyek mindenütt ciklonszerű pusztításokat okoznak. A tengerparton sirokkó tombol, amely ugyszólván teljesen lehetetlenné teszi a hajózást. Szlovéniában erősen havazik.

A noviszádi iparosok és az adókiivetés

Az iparosok számának csökkenésével csökken az adózók száma is. Az adóenyhítés csak kis mértékben történik, az iparosokon azonban csak úgy lehetne segíteni, ha az iparosok vitás adójukat visszamenőleg nagy mértékben leszállítanák. Hogy mennyit nyögnek a noviszádi iparosok a súlyos megadóztatástól, hogy milyen kálváriát jártak meg öt év alatt, azt felesleges volna hangsúlyozni. Hogy miért viselik iparosaink ezeket a súlyos adóterheket, erre egyszerű a válasz.

Az adómegállapítás és kiivetés olyan bizottságban történik, amelyben hiányzik a kisiparos, mondjuk, a jómódu iparos, aki esetleg informálhatná az adókiivető bizottság tagjait, akik csak felületesen ismerik az iparosokat, mennyien vannak azonban, akiket nem is ismernek.

A konjunktúra idejében kerestek egy keveset a noviszádi iparosok és ebben a jó időben adót is tudtak fizetni. Fizetni fizettek, az bizonyos, de még akkor is sokat. Muszáj volt! Máskülönben jön az árverezés. Hiába volt a reklamálas, hiába volt a sok panasz, az adókiivető bizottságnál az iparosok jankiáltással nem igen találtak visszhangra, legfeljebb egy kicsit redukálták az elviselhetetlen magas adót.

A bizottságban nincs olyan szakember, aki megvédené a kisiparosokat, aki tájékoztatni tudná a bizottságot, hogy van-e egyáltalában jövedelme, keres e és ha keres, hogy mennyit keres ténylegesen. Iparosainkat ezekben az adókiivető bizottságban rendszeren olyan kiválasztott iparosok, esetleg kereskedők védik, támogatják, akik vagy hallgatnak vagy, ha fel-emelik szavukat, csak hátrányára vannak az adóalanyoknak, mert megbízatásukban és tisztességükben rendszeren a bizottság ajánlatát helyeslik.

Jó volna, ha minden alkalommal, amikor adóznak egy beavatott szakember volna a bizottságban, aki szaktársait olyképen ajánlaná megadóztatásra, mint amennyit üzletkörüik el bír. Ezáltal legalább megközelítőleg elfogadható megadóztatási rendszerhez jutnánk, mely nem irtaná ki és nem szüntetné meg az adóalanyokat, hanem iparosaink boldogulását s biztosítaná igazságosabb rendszer által. Ezt könnyen meg is valósíthatjuk, ha egy küldöttség útján kérő szavunk igazsága megértő fülre találna, ami által Noviszád iparának egy nagy sérelme orvoslást nyerne.

HIREK

1927. Január 21. Péntek

Római katolikus: Ágnes. Protestáns: Ágnes. Görög keleti: (Jan. 8.) György. A Nap kel reggel 7 óra 40 perckor, nyugszik 4 óra 43 perckor. A Hold kel 8 óra 21 perckor, nyugszik 9 óra 45 perckor. Nemzeti Színház: Szép Helena. Apolló mozi: Cirkusz Beely (Harry Piel a főszerepben).

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése.) Az egész országban orkánszerű vihar van. A hőmérséklet az ország északi és nyugati részén további 2 C fokkal süllyedt, délen 4 C fokkal emelkedett. A vihar továbbra is tart. A Kosava erős marad, az Adria felső részén a bora még erősebb lesz. Az esős hullám az Adriáról északra felé fog terjedni és az egész országban lesz eső, délnyugaton nagyon bőséges. A hőmérsékletben nem lesznek nagyobb változások. Noviszádon a Kosava nagyon erős marad, több ízben kevés esővel. A hőmérséklet minimuma 0 C°, maximuma 7 C° lesz.

— **Benes visszatért Prágába, de nem vette át a külügyminisztérium ügyeinek vezetését.** Prágából jelentik: Benes a napokban visszaérkezett Prágába, hivatalát azonban nem vette át. Hirszerint, Benes a köztársasági elnök kabinetirodájának főnöke lesz.

— **Briand a quirináli francia követ közvetítésével tárgyal Mussolinivel.** Párisból jelentik: Az Avenir mai vezércikkében azt írja, hogy Briand a quirináli francia követ közvetítésével napok óta tárgyal Mussolinivel. A lap szerint, Briand feltétlenül szükségesnek tartja, az Olaszországgal való megegyezést.

— **Jugoszlávia új budapesti követe kihallgatáson volt a magyar kormányzó-nál.** Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó tegnap délben kihallgatáson fogadta Tadtcs Jeltát, Jugoszlávia új budapesti követét, aki a napokban érkezett Budapestre.

— **Mexikó engedményekre hajlandó külföldiek a petroleumtelepei ügyében.** Mexikóból jelentik: Calles elnök késznek nyilatkozott arra, hogy a kőolaj törvények kihatását időről-időre döntőbírárság elé terjesszék, de nem hajlandó azt megcselekedni a törvényes alkotmányosság kérdésében.

— **Szovjetország szikratávirón tiltakozott Rákosiék elítélése ellen.** Budapestről jelentik: Dr. Gadó István táblai tanácselnök, aki a Rákosi-féle kommunista bűnper ügyét tárgyalta, Oroszországból, a szovjetől szikratáviratot kapott. A táviratban, a vasutasok, postások, vas és fémmunkások nevében protestál a szovjet a tábla ítélete ellen, egyben felszólítja Gadó tanácselnököt, hogy a vádlotakat helyezze szabadlábra. Valószínű, hogy a szovjet tiltakozó távirata nem készíti a budapesti táblát ítéletének megváltoztatására.

— **Pokolgépet találtak Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A várostól nem messze, egy dinamittal telt pokolgépet találtak elásva. Azt hiszik, hogy a pokolgépet kommunisták helyezték el. Számos embert letartóztattak.

— **Tanár és diák pofozópárbaja a temesvári liceumban.** Temesvárról jelentik: A temesvári román liceum nyolcadik osztályában Cutroca Juon tanár, arculütötte Miciau Konstantin diákot. A diák viszonzta az ütést és pár pillanat múlva formális verekezés támadt a tanár és diák között. Tanári konferencia elé került az ügy. A diákot kiiltották az intézetből, de a tanárt is felszólították, hogy állásáról mondjon le.

— **Budapesten tegnap hárman haltak meg spanyolban.** Budapestről jelentik: A fővárosi tisztifőorvosi hivatal tegnap délben kiadott jelentése szerint, spanyol influenzás megbetegedés tegnap sem fordult elő, a főváros területén. A Szent László kórházban 62 influenzás beteget vettek fel, akik közül nyolc-nak tüdőgyulladás van. A Szent László kórházban tegnap három beteg halt meg.

Nem is művészet...

készíteni jó kávét... ha ehhez „Valódi“ Franck-kávépótlékot használunk, amelyből kiadóságánál fogva már egy kis mennyiség is elegendő, hogy igen izletes és zamatos kávét kaphassunk.

A tapasztalt háziasszony azért mindig csak:

„Valódi“ FRANCKOT
dobozban vagy csomagban

védjeggyel vásárol.

a malom

— **Ujabb munkásvonat érkezett Magyarországra Franciaországból.** Budapestről jelentik: Tegnap délelőtt érkezett Hegyeshalom határállomásra 47 franciaországi magyar munkás, illetve családtag. Ezek között 30 férfi, 12 asszony 2 fiatakoru és 3 gyermek. A munkások a határállomáson végrehajtott vámvizsgálat és az ebéd elköltése után gyorsvonaton Győrbe indultak az orvosi megfigyelő táborba.

— **Átlyukasztják az ötvenfilléreseket vagy ezüstből újat vernek Magyarországon.** Budapestről jelentik: Néhány napon belül megkezdik a váltópénzek terén tervezetreformok előkészítését. Először az ötvenfilléreses ügyét óhajtik tisztázni. Egyik terv az, hogy a most meglévő ötvenfilléreseket középen átlukasszák, a másik terv pedig az, hogy a mostaninál kisebb alakú ezüst ötvenfilléreseket veretnek. Az eddigiek szerint, az első terv megvalósítását sem szakkörökben, sem a pénzügyminisztériumban nem látnák szívesen és így valószínű, hogy az új ezüst ötvenfilléreses kibocsátásának terve valószínűleg megvalósul.

— **A NAK február 1-én rendezendő darcosbálján 6 gyönyörű díkjosztás lesz, a legszebb, legizlesebb és legötletesebb maszknak.**

— **A kátyi temetkezési egyesület közgyűlése e hó 16-án tartatott meg Steiger Gusztáv elnöke alatt.** A harminchárom éve fennálló egyesület az elmúlt évben tizenhét esetben nyújtott segélyt, hogy ezt nagyobb mérvben tehesse, a közgyűlés elhatározta, hogy ezentul halálesetenként egy dinárt szed be s ezer taglétszám mellett 900 dinár segélyt fog kifizetni. A gyűlés ezután jóváhagyta a múlt évi zárszámadat.

— **Gyalog a világ körül.** Kátyról írják, hogy vasárnap odaérkezett egy öttagú turistatársaság, mely azt tűzte ki célul, hogy Németországból kiindulva, országunkon át gyalog körüljárja a világot. Itt a Kaipert-féle vendéglőben „ui-alapjuk javára hangversenyt adtak. A kvartett pompás összhangban, valamint az egyes kuplénekek nagy élvezetet nyújtottak a szépszámu hallgatóságnak. A kvartett tagjai: Herbert Grohmann, Max Heinz, August Thiele, Lhistopf Dette és Alfréd Didjurgis.

— **10 százalék engedmény mindazoknak, akik a NAK darcos estélyén megjelennek.** Jakovljević, Keszer és Holik és a Kara cégeknek.

— **Hatvanhatéves menyasszony és huszonöt esztendőös vőlegény.** Vinkovcáról jelentik: A vinkovci mellett Nustri nevű faluban a napokban ritka házasságkötés történt. Stangl Anna hatvanhatéves gazdag özvegyasszony férjhezment egy Kovács Pista nevű huszonöt esztendőös legényhez. A lakodalom teljes két napig tartott és azon csaknem az egész község résztvett. A menyasszony magas kora dacára is igen egészséges és kijelentette, hogy férjét mindenekelőtt szereti.

— **A bálozó nők figyelmébe ajánljuk** a 6. ik oldalon elhelyezett hirdetést.

— **20 új kosztüm érkezett a NAK báljára, reflektánsok megtekinthetik Fischer Antal urnál.**

— **A gyümölcsfák trágyázásáról** ír a Növényvédelem januári száma. Ismerteti a kukoricaüszög elleni védekezést, a diófallevél hullásának okait, a madárvédelmi ültetvények kérdését, verébmentes madáretetőt, a faragó pille elleni védekezést. Megtanít a folyékony virágrágya használatára, a gyümölcsfák gombabetegség elleni védekezésre. Mellékletül „Kertészet“ címmel egy teljes kertészeti szaklapot ad olvasóinak, amely többek között a szobanövények ápolásáról, a gyümölcsfák alanyairól, a gyümölcsöskert berendezéséről, a korai zöldségfélék termesztéséről, a ribizli dugványozásáról, a meggyfa terméketlenségéről, a legjobb szőlőtáplálási módokról, a talajunottságról, az apró magvak vetéséről stb. stb. ír. A dusan illusztrált, páratlan olcsó szaklapokból e lapra való hivatkozással, a kiadóhivatal (Budapest, Rákóczi-ut 51. sz. IV. 5) egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

— **A Revü reklámbáljának táncosnői,** illetőleg azok, akik a pantomimban szerepelni akarnak, ma este 6 órakor jelentkezzenek a Belohorszky-Szedlacek zenekolájában. (Kralja Aleksandra-u. 9.)

— **Gyilkolnak és fosztogatnak Kinában.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph levelezője jelenti: A Fucsauból érkezett hírek egyre aggasztóbbak. Egy misszionáriust megöltek, két kórházat kifosztottak. A kínai tenger-nagy rendeletére a fosztogatókat kivégezték, de a tenger-nagy többé nem ura a helyzetnek.

— **Akinek egy nőstényoroszlán ketszer mentette meg életét.** Londonból jelentik: A legendák hangulata üt meg, amikor azt a sajtóságos történetet olvassuk, amely a közelmúlt napokban Leicesterben történt. Egy vándorcirkusz állatszeliidítője éppen azzal volt elfoglalva, hogy kedvenc nőstény oroszlánjának és két kölykének eledelt adjon, amikor a szomszédos, rosszul lezárt ketrecből rárontott egy hatalmas afrikai oroszlán. Az állatszeliidítő, akít a bestia a ketrec sarkába szorított, utolsó erejének tünését érezte, amikor váratlan segítség érkezett. A hatalmas himnél sokkal kicsinyebb nőstényoroszlán kölykeit félretolva, csodálatos bátorsággal rávetette magát a hatalmas himre, hogy az azonnal klengedte karmai közül az állatszeliidítőt, akinek így sikerült a ketrecből kihengergetnie magát. A nőstény oroszlán támadásai a himet visszakergették ketrecébe. Érdekes, hogy ugyanez az állatszeliidítő három esztendővel ezelőt majdnem teljesen hasonló módon szabadult meg a haláltól Dundee városában. Egy beteg oroszlánkölyköt etetett éppen, amikor hasonlóképpen egy him megtámadta. Akkor is a nőstény mentette meg közbeugrásával, amely időt engedett a cirkusz személyzetének, hogy segítséget hozzon. Az állatszeliidítőnek sérülései súlyosak, állapota azonban nem reménytelen.

— **A Zsidó Nőegylet táncdelutánja.** A Noviszádi Zsidó Nőegylet vasárnap január hó 23-án rendezte január havi jótékony táncdelutánját a Szloboda-szálló nagytermében, délután 4 órai kezdettel. A Nőegylet vigalmi bizottsága ezuttal eltekintett a délutáni műsorról, kizárólag táncdelután rendezésére és a Szloboda kiváló jazz-bandja mellett délután 4-től esti 7 óráig állni fog a tánc. Belépődíj teával és szendviccsel együtt 20 dinár.

— **Hétizben vonult ki tegnap a tűzoltóság.** Sok munkája volt tegnap a noviszádi városi tűzörségnek. Hat esetben hívták ki kéménytűzhöz őket, egy esetben pedig baleset-hez. Kéménytűz a Matica Srpskában, a Pasics ucca 6. számú, a Hunyadi ucca 4. számú, a a Duza ucca 4. számú, az Epres ucca 30. házakban és Milic testvéreknek a Kislimánon levő gyárában volt. A kivonult tűzoltóság a kéménytűzeket percek alatt eloltotta, úgy hogy a kár minimális. Délután öt órakor a nagy vihar letépte Krausz Ede butorkereskedő címtábláját, amely a villamosvezetékre esett, úgy hogy a tűzoltóságnak kellett kivonulni és a táblát levenni.

— **Tatics Pavle szocialista népgyűlése.** A Szveti Jován téren szerdán délután tartotta meg Tatics Pavle szocialista népgyűlést. A résztvevők számáról ellentétesek a vélemények, egyesek szerint huszan, mások szerint százötvenen vettek részt a gyűlésen. Dacára a fagyos szélviharnak, Tatics több mint egy óráig kritizálta a kormány politikáját és agitált pártja érdekében.

— **Dohányt evett és gyufaoldatot ivott hozzá.** Budapestről jelentik: Répássy Imre lakatossegéd tegnap délután öngyilkossági szándékból megevett egy pakli dohányt, utána pedig gyufaoldatot ivott. Súlyos állapotban szállították a Rókus-kórházba.

— **Anglia a kínai katolikusok védője.** XI. Pius pápa a Kínában lévő katolikusokat Anglia jóindulatába ajánlotta, miután a kínai hordák halomra gyilkolják a papokat és apácákat.

— **A budapesti ítélőtábla enyhítette a Roboz fivérek büntetését.** Budapestről jelentik: A budapesti kir. ítélőtábla tegnap délután hirdette ki ítéletét a Roboz fivérek hűtlenségi és nemzetgyalázási perében. A tábla a törvényszék ítéletét megváltoztatta és Roboz Imrét öt évi börtönrre és hétszáz pengő pénzbüntetésre ítélte. Roboz Béla büntetését három évi börtönrre állapította meg és ezt a büntetést az elszervedett vizsgálati fogsággal kitöltötték vele.

— **Diszsihelyen temették el a magyarországi szakszervezetek vezérét.** Budapestről jelentik: Tegnap délután temették el a főváros által adományozott diszsihelyen Jászai Samut, a magyarországi szociáldemokraták vezérét. A szakszervezetek és a szakszervezeti tanács nevében Rothenstein Mór búcsúztatta a halottat, a munkások dalosszövege pedig gyászdalokat énekelt.

— **A csehszlovák külkereskedelem.** Prágából jelentik: A csehszlovák külügyminiszter a prágai minisztertanács ülésén azt indítványozta, hogy a behozatali és kiviteli engedélyeket szabályozó rendeleteket hatálytalanítsák. Ez lényegesen megkönnyítené a külföldi államokkal megkezdett kereskedelmi tárgyalások sikeres befejezését. Csehszlovákia ugyanis az utóbbi időben négy országgal: Németországgal, Magyarországgal, Ausztriával és Svájjal kezdett meg kereskedelmi tárgyalásokat.

— **A bál alkonya.** Feltűnő, hogy az idei noviszádi farsang programjában alig két-három bál szerepel. Sőt megtörtént az a — szinte hihetetlennek látszó — esemény is, hogy a híres bécsi Opera bál, amely mindig caucspontja volt a szezonnak, ezidén részvétlenség miatt egyszerűen elmaradt, mert az érdeklődés egészen minimális volt s alig néhány jegyet vettek meg elővételben. Sokan hajlandók ezt a körülményt kapcsolatba hozni a nehéz gazdasági viszonyokkal, mi azonban azon a véleményen vagyunk, hogy a bál esték ritkulásának más oka van és pedig: a bál ma már anacronizmus lett, mint ahogy idejét múlt a nagyvásár is. Egykor a bál volt az az egyetlen alkalom, amikor a kényszerű fiatalság közel juthatott egymáshoz és táncra perdülhetett. Valaha a leányszobák lakói ábrándozva gondoltak erre a ritkaságra alkalomra és hosszú téli hónapokban talán egyébről sem beszéltek. A házasulandó és mulatnivágyó fiatalok is sok komoly és szép tervet szőttek a bál estékhez. Ugyiszlóval a bál volt az akkori házasságok előszobája. Ezek az idők már elmúltak. A farsangi bálak varázsos hangulata elszállt és azok a híres táncmulatságok csak mint szép emlékek élnek tovább a hervadó szívekben. Ma már odaváltak a viszonyok, hogy ahol 4-5 fiatal leány és legény ösztetálkozik, ott hamarosan megszólal a muzsika és táncra kerekednek a párok. Magánházakban is minden alkalmat felhasználnak arra, hogy táncolhassanak. Zsurokon, estélyeken, uzsonnákon, sőt nem egyszer egyszerű látogatáson vígan folyik a tánc, amely még hevesebben tombol a kávéházakban, vendéglőkben, tánciskolákban. Mi szükség van tehát a bálakra? Teljesen feleslegessé váltak.

Amellett a bál igen drága multság is. Az asszonyoknak, leányoknak új, ragyogóan szép s bizony meglehetősen drága toleiteteket kell beszerezniük ezüstös, aranyos cipőket, selyemharisnyákat vásárolniok. A családapáknak is költséges estélyi ruhára van szükségük, nem is említve a magas belépődíjakat, az elfogyasztott ételek italok felszólalt árát stb. Es végeredményben a táncosok semmivel sem mulatnak jobban, mint az előbb felsorolt összejövetelel alkalmakkor, amelyek bármelyike kedélyesebb, olcsóbb lehetőséget nyújt a tánchoz, mint a legfényesebben sikerült bál. Paradoxonnak hangzik bár, de ki kell mondanunk a furcsa megállapítást: a tánc világszerte tomboló divatja — ugylátszik végérvényesen — megölte a bálakat.

Popova Liza ma újra fellép a „Szép Heléná”-ban

A kitünő művésznő szenzációs sikere

Popova Liza, a beográdi opera primadonnája szerdán este a noviszádi Nemzeti Színházban Offenbach „Szép Helénájában” lépett fel. A kiváló művésznő vendég szereplése a szenzációs siker jegyében folyt le s a közönség percekig tombolva ünnepelte a vendégművésznőt, aki nemcsak hangjával és pompás játékával, hanem valóban királyi szépségével ragadtatta el a közönséget. Tekintettel a szerdai nagy sikerre, a Nemzeti Színház igazgatója

ma este újból fellépteti Popovát a „Szép Helénában” s hogy a középosztálynak is lehetővé tegye az előadás megtekintését, a mai előadást a szokásos engedményekkel tartja meg. Jegyek már elővételben kaphatók a Nemzeti Színház pénztáránál. A darab többi szerepeiben egyébként Odzics, Klemencsics, Krancsevics, Michl, Lazarevics stb. lépnek fel.

— **A Nemzeti Színház műsora.** Péntek: A szép Heléna (Popova Liza vendég szereplése). Szombat: A hűséges Miksa (bemutató előadás). Vasárnap d. u.: A hűséges Miksa, este: Bajadér. Hétfőn nincs előadás. Kedd: Sztambul rózsája (operettbemutató).

— **Lehár-bemutató a Nemzeti Színházban.** A Nemzeti Színház igazgatója a „Sztambul rózsája” bemutatója után szinrehozta Lehár Ferenc „Ciclo” című legújabb nagysikerű operettjét, amelynek fordítását Kottas Aladár a „Délbácska” munkatársa a napokban fejezte be. A pompás darab, amely humoros helyzeteknél fogva a modern operettirodalom egyik legsikerültebb és legmulatságosabb terméke, ezidőszent a zagrebi színház műsordarabja is, ahol nap-nap után telt házak mellett kerül színre. A darab főszerepében Michl Milka, Klemencsics, Matejicsné, Kokotovics, Horak és Dinics lépnek fel.

— **A zagrebi Nemzeti Színház legközelebb Noviszádon vendég szerepel.** Mint értesülünk, a zagrebi Nemzeti Színház néhány kiváló tagja legközelebb Noviszádon fog vendég szerepelni. A drámai társulatot Raics Ivó, a zagrebi Nemzeti Színház igazgatója vezeti, aki mint színész nemzetközi viszonylatban is elsőrangú. Raics, aki kitűnően beszél magyarul, a háború alatt Budapesten vendég szerepelt és a „Magyar Színházban” óriási sikerrel játszotta a „Napraforgós hölgy” főszerepét. Annak idején szerződött is skarták, de az összeomlás megakadályozta a további tárgyalásokat. Raics Ivó egyébként Noviszádon is a „Napraforgós hölgy”-ben lép fel, majd a zagrebi társulattal eljuttassa Geraldty kitűnő francia komédiáját „Szeretni”, amely „Aimier” címmel a párisi színházak műsordarabja.

— **Forgalomba kerülnek az arany huszdinárosok.** Beogradból jelentik: A Nemzeti Bank vezérigazgatója elhatározta, hogy január 20-án átadják a forgalomnak az új veretű arany 20 dinárosokat. Az új pénzből összesen egymillió darabot adnak ki és ennek a mennyiségnek értéke a mai árfolyam szerint 219 millió dinárt tesz ki. Az arany pénzből mindenki korlátlan mennyiségben tarthat készletet, azonban papír dinárért nem cserélhető be. Minden új arany 20 dináros ellenében egy régi napoleondort kell fizetni, ezen felül pedig két papír dinárt a kibocsátási költségekre. Az új pénzt Öfelsége Alekszander király arcképe díszíti.

TŐZSDE

1927 január 20.
A dinár árfolyamai

Budapest 10.02—10.08 (pengőben), Prágában 59.02:50—59.52:50, Bécsben 12.44:50—12.50:50, Berlinben 7.37—7.41, Triesztben 40.50—40.80, Londonban 2.75.

Zürich

Budapest 90.75 (pengő), Páris 20.13, London 25.19:50, Newyork 519.50, Brüsszel 72.20, Milánó 22.47:50, Madrid 83.85, Prága 15.37:50, Beograd 9.13, Bukarest 2.75

APOLLO

Január hó 21., 22. és 23-án

APOLLO

== HARRY PIEL ==

legújabb attrakciós filmje

CIRKUS BEELLY

2 részben, mindkét rész egyszerre. — Mérsékeltlen felemelt helyárak. — Hétköznap: 5, 7 és 9 órakor. — Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor.

BÁLI NAPTÁR

Január 29. Szombat
Szabómunkások műsoros bálja a Winklében.

Február 1. Kedd
A NAK nagy álarcos revüje este 1/9 órakor a Szlobodában.

Február 5. Szombat
A Juda Makkabi nagy álarcosbálja a Szlobodában.

Február 11. Péntek
Jogászbál a Szlobodában.

Február 12. Szombat
T. T. C. nagy álarcosbálja Te meriben

Február 19. Szombat
Ujságiróbál a Szlobodában.

Február 26. Szombat
Grafikai Munkások nagy műsoros tánc-estélye a Szlobodában.

Küldje be előfizetését!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralelkes levő előfizetőinket és viszontelárúzóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni szíveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Tisztelettel

„Délbácska“ kiadóhivatala.

A DUNA VIZÁLLÁSA

Január 15-én reggel	— — —	239
Január 16-án	— — —	263
Január 17-én	— — —	278
Január 18-án	— — —	320
Január 19-én	— — —	342
Január 20-án	— — —	356

Szerkesztésért és kiadásért felel
TOMÁN SÁNDOR

APRÓ HIRDETÉSEK

KIADÓ

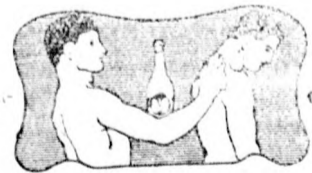
HELYISÉG, Temerini u.
5. alatt kiadó.
260—1

VEGYES

HIRDETÉSEKET felvesz a „Délbácska“ kiadóhivatala, Trg Oslobodjenja 3. Wagner-palota.

HIRDETÉSEK

BRÁZAY

Mentholos
SÓSBOR-
SZESZ

Törv. védve.

a legbiztosabb haziszor és a legjobb fájdalomcsillapító és bedörzsölő szer, cukorra csepegtetve belsőleg is kitűnő hatású. Csuzos, köztvényes és bármely hűlésből eredő szaggatásnál, fejfájásnál, fogfájásnál dörzsöljük be a fájdalom helyét valódi

Brázay sósborszesszel és a fájdalom rövidesen csillapul.

Mindenütt kapható.

Ahol nem kapható, forduljunk az S. H. S. vezérképviselő és lerakathoz:

DESTILAT D. D. ZEMUN.

Hirdessen a

Délbácskában!

Igy jutalmazzuk mi a kosztüm és szépségverseny szerencsés nyertesét

Kosztümverseny:
I. díj:
Crep Georgette estélyi ruhája
(Jakovljević, Keszler és Holik)
Az estélyi ruha ingyenes elkészítése
(J. Dajč (Reich Sári) divatszalon)
II. díj:
Egy komplett női alsóruha
III. díj:
A legújabb kreációju kalap

Az összes helyezettek azonfelül Vajda Dezső művészi felvételét [kapják] ajándékba
Juda Makkabi.

Szépségverseny:

I. díj:
Egy művészi kivitelű női necessaire
(A. Lax bórdíszműáru)
II. díj:
Egy ezüst brokát cipő
(Mocko i Drug cipőszalon)
III. díj:
Egy pár svájci selyemharisnya
(Klein Jenő „Harisnyakirály“)
Egy pár selyemharisnya
(Schönberger i Drug)

NOVOSADSKA KREDITNA ZADRUGA
előbb UJVIDÉKI HITELSZÖVETKEZET
Dudarska (Epres) u 18.

Működését újlag megkezdette. Elfogad betéteket magas kamatozással. Heti betétek 5 dinártól felfelé. Folyósít kölcsönöket váltóra és betáblázásra.

Üzletnapok:

Minden csütörtökön délután 5—7 óra.
Minden vasárnap délelőtt 10—12 óra.

Az igazgatóság.

Irodistanó

kezdő, horvát és német levelezéshez értő, azonnali belépésre felvétetik. Cím a kiadóban.
259—1—2

Egy jókarban levő, már használt

cipésgép

megvételre kerestetik. Cím: Schmolka hirdetőirodában Novisad, Jevrejska 7.

NAGYFEJŐ KÉZIMUNKA ÜZLETE ::
NOVISAD, JEVREJSKA U. 9. SZ.

Előnyomda. Kézi és géphímző terem. Gomb-áthuzás. Nagy választék a legújabb függöny, Storr, milljő, futó, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehérnemű és a legdivatosabb ruhaminták előnyomtatása és hímzése, kézi és gépzásur túllhímzés, endlízés, díszpárna montirozás és perza szőnyeg nyírása (stuccolás). Sport zászlók készítése. Teljes kelengyék készítése hozott anyagból is. Nagy választék kézi kiépít csipkékben és kezimunka kellekekben.
Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

Használt, de teljesen jókarban levő

íróasztal

megvételre kerestetik. Cím: „REKLAM“ hirdetőbe, Vilsonov trg 7. alá adandók le.

Két ágyas butorozott szoba,

feltétlenül tiszta, villanyvilágítással, száraz, külön bejárattal, lehetőleg a központban, február 1-ével kerestetik. Címek SCHMOLKA hirdetőjébe Novisad, Jevrejska ul. 7. adandók le.

Vállalok: könyvfektetést, mérleg-készítést, elhanyagolt könyvek rendezését, a könyvvitel gyakorlati tanítását, peres ügyekben könyvszakértői munkákat, óráknyvelést.

B. L. magán és bírósági
könyvszakértő. Póstaflók 75.

Adó hirdetmény

A forgalmi adóról szóló törvény 10. szakasza értelmében mindazon adókötelesek, akiknek bruttó forgalma meghaladja az évi 360 000 (az ugynevezett nagy adózók) kötelesek külön könyvet vezetni forgalmukról (amelyet, mint a többi üzleti könyvet, a pénzügyi hatóságoknál kell láttamoztatni, de illeték nélkül) és minden negyed év végén előírtas bejelentést kell beadni a tartományi pénzügyigazgatóságnak, egyúttal be kell fizetniük forgalmi adó címén forgalmuk 1 százalékát.

Azoknak az adókötelezetteknek, akiknek évi jövedelme nem éri el a 360 000 dinárt (az ugynevezett általányszűzök) nem kell negyedévenként kimutatást készíteni, kötelesek azonban ugyanakkor (háromhavonként) az elmúlt év kivétele alapján megfelelő forgalmi adót fizetni, mindaddig, amíg a folyó évre nem vették ki forgalmi adójukat.

Ugy az egyiknek, mint a másiknak (nagyadózóknak és általányszűzöknek) az év végével, legkésőbb január végéig, teljes adóvallomást kell készíteniük és beadniük múlt évi bruttóforgalmukról.

A nagy adózók (akiknek évi jövedelme meghaladja a 360.000 dinárt, valamint azok is, akiket az adókövető bizottság ilyeneknek jelentett ki, adóvallomásukat, valamint a forgalmi adót a tartományi pénzügyigazgatóságnál kell beadni, illetve befizetni (II. emelet 21. sz. szoba), az általányszűzöknek, azoknak, akiknek évi forgalma kevesebb 360.000 dinárnál és akiket az adókövetőbizottság is meghagyott ilyeneknek, adóvallomásukat és forgalmi adójukat Novisadon a városi adóhivatalban (Városháza, földszint 13.) tartoznak beadni, illetve befizetni.

Miután az 1926. esztendő végével egy a nagyadózóknak, mint az általányszűzöknek be kell adniuk adóvallomásukat, a tartományi pénzügyigazgatóság ezután is felhívja az összes adókötelezetteket, hogy azonnal, de legkésőbb 1927 január havában adják be vallomásukat 1927. évi forgalmukról a fenti utasítás szerint.

Azok, akik egyáltalán nem, vagy későn adják be vallomásukat, vagy hamis adatokat jelentenek be, annak a veszélynek teszik ki magukat, hogy az adókövető bizottság a kincstári megbízott javaslatára alapján fogja forgalmi adójukat megállapítani és ez ellen seholsem felelbezhetnek.

Egyúttal felhívjuk az összes adókötelezetteket, hogy azonnal fizessék be forgalmi adójukat, amit az adókövető bizottság kivetett, mert 1927. januárja után a legszigorúbban végrehajtják azokat, akik nem rendezik adókötelezettségeiket.

Dim. Gy. Zdravkovic s. k.
tartományi igazgató